

Huvudman

Ljusdals kommun
kommun@ljusdal.se

Beslut

Datum 2026-06-01
Dnr SI 2025:10281
Sida **1 (15)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Tallåsens skola i Ljusdals kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ljusdals kommun att senast den **30 oktober 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisningstid, erbjudande av extra studietid, bedömning och betygssättning samt anmälan av frånvaro till huvudmannen. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Ljusdals kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Ljusdals kommun ska vidta följande åtgärder

Undervisningstid

1. Se till att elever i anpassade grundskolan som läser integrerat i grundskolan ges undervisning i enlighet med den nationella timplanen för anpassad grundskola om inte avvikelser är beslutade av rektorn. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur elevernas undervisningstid i samtliga ämnen har fördelats och schemalagts samt under vilken tidsperiod som detta är aktuellt. (11 kap. 6–7 §§ skollagen samt bilaga 2 skolförordningen [2011:85])

Extra studietid

2. Se till att eleverna i årskurs 4–6 erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. Av huvudmannens redovisning ska det framgå när och hur den extra studietiden erbjuds och anordnas samt på vilket sätt det möjliggjorts för elever som är i behov av skolskjuts att delta i den extra studietiden. (10 kap. 5 a § skollagen)

Bedömning och betygssättning

3. Se till lärare vid betygssättningen gör en allsidig och sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som gäller för ämnet och sätter det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Huvudmannens redovisning ska omfatta en redogörelse för hur rektorn skapar förutsättningar för lärarnas arbete med rättvisande och likvärdiga betyg. Huvudmannen ska särskilt redogöra för hur rektorn säkerställer att betygssättning följer författningarnas krav vid lärarbyten. (3 kap. 14 § skollagen, 10 kap. 19 § Skollagen, förordning [SKOLFS 2010:37] om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, nedan Lgr 22, 2.7 Bedömning och betyg)

Frånvaro

4. Se till att rektorn snarast anmäler till huvudmannen när en utredning om en elevs frånvaro har inletts. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder redogöra för rutinerna för detta samt inkomma med en sammanställning över de elever där skolan har inlett utredningar om frånvaro. Av sammanställningen ska framgå när respektive utredning inletts samt när rektorn anmält dessa elever till huvudmannen under perioden den 1 juni – 23 oktober 2026. (7 kap. 19 a § skollagen)

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 1 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Tallåsens skola avseende brister rörande betygssättningen i ämnet historia. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser arbetet med särskilt stöd samt att anmäla och utreda kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:10281) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av Tallåsens skola i Ljusdals kommun. Tallåsens skola bedriver grundskoleverksamhet för årskurserna F-6 och hade vid besökstillfället cirka 110 elever.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Tallåsens skola följer gällande bestämmelser om undervisningstid, extra anpassningar, frånvaro, särskilt stöd, anmäla och utreda kränkande behandling samt bedömning och betygssättning.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer under perioden 10 - 25 mars 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram inklusive bakomliggande utredningar, aktuell frånvarostatistik samt betygskatalog. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolinspektionens informationsinhämtning inför tillsynen framgår att det finns en elev som är mottagen i anpassad grundskola som får sin utbildning integrerat tillsammans med en grundskoleklass.

Lärare, representanter från elevhälsan och rektorn uppger att eleven läser i enlighet med den anpassade grundskolans läroplan men följer grundskoleklassens ordinarie schema. En lärare uppger att denne har påtalat för rektorn att eleven inte får den garanterade undervisningstiden enligt den anpassade grundskolans timplan. Representanter från elevhälsan

uppger att eleven har lyfts med rektor men att det i dagsläget inte finns någon lösning när det gäller ämnet hem- och konsumentkunskap. Rektorn uppger att eleven läser enligt grundskoleklassens schema och att det är svårt att garantera korrekt undervisningstid där timplanerna skiljer mycket. Rektorn uppger vidare att det i dagsläget inte finns någon lösning eftersom det inte finns förutsättningar för det.

Rektorn uppger att hen inte fattat något beslut om att omfördela tid mellan olika ämnen för eleven. Rektorn uppger vidare att det inte finns förutsättningar för att ge undervisning i alla ämnen på skolenheten och att undervisningen i hem- och konsumentkunskap och slöjd där eleven går miste om undervisningstid sker på en annan skolenhet i kommunen, vilket är en försvårande omständighet.

Rättslig reglering

Den totala undervisningstiden för varje elev i den anpassade grundskolan ska vara minst 6890 timmar. Den garanterade undervisningstiden är fördelad i en timplan. Av bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) framgår minsta undervisningstid i timmar per stadium och ämne. I mellanstadiet är den garanterade undervisningstiden 2141 timmar.

Huvudmannen får besluta om ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden (11 kap. 6–7 §§ skollagen).

Undervisningstiden för grundskolan regleras i 10 kap. 4 § skollagen. Timplanerna för grundskolan och den anpassade grundskolan skiljer sig mellan de olika ämnena. I mellanstadiet är den garanterade undervisningstiden i den anpassade grundskolan exempelvis högre i ämnena hem- och konsumentkunskap, musik och idrott- och hälsa (Bilaga 1 och 2 i skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att den elev som är mottagen i den anpassade grundskolan men som läser integrerat i grundskolan inte får den garanterade undervisningstid som eleven har rätt till. Detta på grund av att eleven följer samma schema som elever i grundskolan.

Då de nationella timplanerna för den anpassade grundskolan och grundskolan skiljer sig åt innebär detta att eleven kommer att få för lite undervisningstid i ämnena idrott och hälsa, slöjd och hem- och konsumentkunskap. Detta är en brist.

Erbjudande om extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare och rektor uppger att det finns schemalagd studietid två timmar per vecka fördelat på två tillfällen mellan klockan 14:30 och 15:30. Elever och lärare uppger i intervju att det är frivilligt för elever att delta och att eleverna kan arbeta med valfritt ämne. Eleverna behöver inte ligga efter i något ämne utan elever kan komma på den extra studietiden oavsett kunskapsnivå. Eleverna beskriver att det finns lärare tillgänglig samt att de kan arbeta med valfritt ämne. Eleverna uppger däremot att samtliga elever inte har möjlighet att delta vid de schemalagda tillfällena på grund av skolskjutstiderna.

Vid Tallåsens skola reser ett antal elever med buss eller taxi till och från skolan. Vid intervjuer med representanter från elevhälsan samt rektor framgår att den sista bussen för ett antal elever går klockan 15:00. Rektorn uppger att ett antal elever reser med taxi till och från skolan och att taxin åker vid skoldagens slut. Tiderna för skoltaxin går inte att ändra om eleverna skulle vilja delta på den extra studietiden. Eleverna behöver i sådana fall avsäga sig skolskjutsen för den aktuella dagen och därmed är det vårdnadshavarnas ansvar att lösa hämtning på egen hand.

Rättslig reglering

Eleverna i årskurs 4–6 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 10 kap. 5 § skollagen (10 kap. 5 a § skollagen).

Av förarbetena framgår bland annat att den extra studietiden är undervisning som syftar till att elever ska få hjälp med läxor och annat skolarbete, och på det sättet ta igen, befästa och fördjupa sina ämneskunskaper. Verksamheten kan också ge eleverna tillfälle att utveckla och använda olika inlärningsstrategier samt planera, genomföra och utvärdera sitt eget lärande (prop. 2021/22:111 s. 15–16).

Av förarbetena framgår vidare att kostnadsfri skolskjuts bör anordnas på så sätt att eleverna inte ska behöva avstå från att delta i extra studietid. Elever ska därmed inte behöva avstå från att delta i extra studietid för att de har en lång resväg till skolan. Vid planering av studietiden behöver hänsyn därför tas till att elever som deltar kan ha behov av skolskjuts (prop. 2021/22:111 s. 20).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att alla elever i årskurserna 4–6 inte erbjuds extra studietid om minst två timmar per vecka.

Av Skolinspektionens utredning framgår att skolan har två timmar extra studietid per vecka i direkt anslutning till skoldagen. Det är frivilligt för eleverna att delta och eleverna kan arbeta med olika ämnen och uppgifter. Det finns även personal tillgänglig under studietiden. Elever som åker skolskjuts har dock inte möjlighet att delta på hela passen för extra studietid.

Den extra studietiden om två timmar per vecka ska planeras så att alla elever har möjlighet att delta, vilket även innefattar elever som har behov av skolskjuts. Skolinspektionen konstaterar därför att det för de elever som är beroende av skolskjuts inte erbjuds extra studietid om minst två timmar per vecka.

Betygsättning i ämnet hem- och konsumentkunskap

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare, representanter från elevhälsan samt rektorn uppger att eleverna i årskurs 6 läser ämnet hem- och konsumentkunskap vid en annan skolenhet. Elever i årskurs 6 berättar att alla har fått betyget E i ämnet höstterminen 2025 samt att de upplever att betyget inte motsvarar deras faktiska ämneskunskaper. Detta eftersom det finns elever som fått högre resultat på de uppgifter som genomförts under terminen.

Vid intervju med lärare och elevhälsan beskriver de att eleverna fått en ny lärare precis i samband med betygssättningen och att ingen överlämning skedde från den tidigare läraren vilket är en trolig förklaring till att samtliga elever fick samma betyg. Representanter från elevhälsan uppger att även de reagerat på att samtliga elever fått samma betyg i hem- och konsumentkunskap, men att de inte vidtagit några åtgärder med anledning av det eller informerat rektorn. Rektorn uppger att hen inte kände till att betygen såg ut på detta sätt eller att eleverna fått en ny lärare i samband med betygssättningen.

I intervju med den betygssättande läraren i hem- och konsumentkunskap uppger denne att hen undervisat klassen i två lektioner innan betygssättningen. Inför att läraren tog över fick hen ett kort samtal med den föregående läraren som då bara haft någon enstaka lektion med eleverna. Under höstterminen 2025 var det flera vikarier som höll i undervisningen. Eleverna gjorde till största delen praktiska moment och det fanns därför ingen bedömning av teoretiska kunskaper eller från uppgifter eller prov. Den betygssättande läraren uppger att hen diskuterade med en kollega i samband med betygssättningen och att de tillsammans kom överens om att

sätta betyget E för samtliga elever utifrån elevernas närvarostatistik samt det som läraren hunnit se under de två genomförda lektionerna.

Den betygssättande läraren berättar att eleverna fått information om grunden för betygssättningen och varför samtliga elever fick E. Detta bekräftas även av eleverna som uppger att de fått information om att läraren satt betyget E för samtliga elever eftersom de fick en ny lärare i samband med betygssättningen.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Enligt förarbetena innebär detta ansvar att se till att skolans lärare dels är väl förtrogna med det regelverk som gäller, dels i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg (Prop. 2009/10:165 s 299).

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg (10 kap. 19 § skollagen).

Av förarbeten framgår att betyg och bedömning är starkt förknippade med varandra. Bedömning behöver ständigt göras för att utvärdera hur lärandet sker mot uppställda mål och kunskapskrav. Den kunskapssyn som kommer till uttryck i läroplaner och andra styrdokument utgår ifrån att det sker en bedömning som grundar sig på observationer, samtal, elevarbeten, projekt- och grupparbeten samt enskilda uppgifter. Bedömningen syftar till att identifiera elevers kunskaper för att beskriva starka och svaga sidor och ge ett bra underlag för att planera elevens fortsatta utveckling. Betygen ska visa i vilken utsträckning eleven har uppnått de nationellt uppställda kunskapskraven och även visa kvaliteten i kunskaperna (prop. 2009/10:165 s. 298)

Av förarbetena framgår vidare att läraren vid den sammantagna bedömningen ska använda den kännedom som hon eller han har om elevens kunskaper och ställa denna i relation till de typiska kunskaper som beskrivs i betygskriterierna (prop. 2021/22:36 s 132).

Av läroplanen för grundskolan framgår även att läraren vid betygssättningen ska göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterierna (Lgr 22 2.7 bedömning och betygssättning).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att rektorn inte har sett till att betyg sätts i enlighet med författningarna. Detta ansvar innebär att se till att skolans eller verksamhetens lärare dels är väl förtrogna med det regelverk som gäller, dels i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Eftersom rektorns ansvar inte enbart omfattar skolenhetens, utan samtliga undervisande lärare, behöver rektorn se till att eleverna bedöms och betygssätts i enlighet med författningarnas krav även när eleverna undervisas vid en annan skolenhet.

Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevernas kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet. Den nya läraren i hem- och konsumentkunskap har varken fått någon muntlig överlämning eller tagit del av skriftlig dokumentation från tidigare lärare gällande elevernas ämneskunskaper, därmed sattes betyget E för samtliga elever. I brist på tidigare underlag kring elevernas prestationer så sattes elevernas betyg baserat på två lektioner och elevernas närvaro under terminen. Skolinspektionen anser att betygssättande lärare inte haft förutsättningar för att göra en allsidig bedömning av elevernas kunskaper.

Skolans arbete med frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare, representanter från elevhälsan och rektor framgår att det finns en rutin för frånvarorapportering. Eventuell frånvaro rapporteras skyndsamt i skolans digitala lärplattform vilket gör att vårdnadshavare blir informerade genom en notis. Om ingen frånvaroanmälan inkommit efter första lektionen har klasslärarna som rutin att kontakta vårdnadshavarna och kontrollera orsaken till frånvaron.

Enligt lärare, representanter från elevhälsan och rektor har skolan nyligen sänkt gränsen för problematisk frånvaro från 20 till 15 procent. Klassläraren ska rapportera månadsvis till elevhälsan hur frånvaron har sett ut från och med läsårets start till innevarande månadsavstämning. Överskrider frånvaron 15 procent kontrollerar läraren orsaken genom att kontakta vårdnadshavare. Lärare uppger att det inte finns några elever som har problematisk frånvaro i lågstadiet. I mellanstadiet finns ett fåtal elever med en frånvaro som överstiger 15 procent. Det har för en av dessa elever genomförts en frånvaroutredning under höstterminen 2025.

Lärare i både låg- och mellanstadiet uppger att det råder oklarheter gällande om någon frånvaroutredning har genomförts eller påbörjats för några ytterligare elever efter att frånvarostatistiken har rapporterats till elevhälsan. Rektorn har i informationsinhämtningen inför tillsynsbesöket

samt vid intervjun uppgett att det har genomförts en frånvaroutredning under de senaste tolv månaderna.

Vid intervju med representanter från elevhälsan uppger de att det inte finns någon fast gräns för när en frånvaroutredning ska inledas. Rektorn uppger att en frånvaroutredning startar när elever har problematisk frånvaro som inte går att förklara eller om frånvaron har ett avvikande mönster. Dessa elever hanteras då på elevhälsomöte så snart skolan får kännedom om det. Representanter från elevhälsan uppger att det finns ett antal elever som har diskuterats i elevhälsan och där en frånvaroutredning bör inledas. Rektorn uppger att det inte finns elever där en frånvaroutredning inte gjorts trots att det funnits anledning till detta. Rektorn påtalar däremot att vissa elever har lyfts vid elevhälsomöten och att elevhälsomöte var inbokat eftersom det fanns ett antal elever som överskred 15 procents frånvaro.

Skolinspektionen har begärt in aktuell frånvarostatistik för innevarande läsår, vilket inkom den 26 mars 2026. Av frånvarostatistiken framgår att fyra elever har en frånvaro som överstiger 20 procent. Dessa elever har inte nämnts under intervjuer med elevhälsan och rektorn.

Med anledning av de inkomna uppgifterna har Skolinspektionen ställt ett antal kompletterande frågor till huvudmannen för att förtydliga varför fyra elever med frånvaro som överskred 15 procent inte utreds eller har utretts. Rektorn uppger i svar som inkom den 20 april 2026 att samtliga elever som det önskades förtydliganden kring är uppmärksammade av klasslärare och elevhälsa och där behovet har funnits har även åtgärder vidtagits. På grund av dessa omständigheter har ingen av eleverna någon pågående utredning om frånvaro, enligt uppgift från rektorn.

Vid intervju med rektorn framkommer det att rektorn inte haft kännedom om att huvudmannen ska informeras när en frånvaroutredning inleds. Rektorn beskriver även att det inte finns någon rutin för en sådan informationsöverlämning i kommunen gällande elevers frånvaro. Rektorn bekräftar i intervju att huvudmannen således inte informeras om att en frånvaroutredning inleds.

Rättslig reglering

En elev i förskoleklassen och grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om inte eleven har giltigt skäl att utebli. Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag (7 kap. 17 § skollagen).

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig

frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola fullgör sin skolgång (7 kap. 22 § skollagen).

Även om rektorn är den som är bäst lämpad att ansvara för att en utredning av frånvaro genomförs är det av vikt att huvudmannen får information om elevers frånvaro. Syftet med regleringen är att huvudmannen ska kunna stödja skolan i arbetet med att tillgodose elevens rätt till utbildning. Att huvudmannen får information om en elevs upprepade eller längre frånvaro kan i vissa fall innebära att adekvata åtgärder kan sättas in tidigare vilket i sin tur kan leda till att en elev inte behöver fastna i ett negativt mönster av frånvaro. Huvudmannen har även ett kontinuerligt ansvar för att se över sin resursfördelning så att skolan ges möjlighet att sätta in de åtgärder som behövs för att eleven ska kunna fullgöra sin skolplikt (prop. 2017/18:182 s 62 – 63).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att rektorn inte informerar huvudmannen när en frånvaroutredning inleds. Av utredningen framgår att rektorn inte kände till någon rutin för att huvudmannen ska informeras om att en frånvaroutredning inleds. Detta har medfört att huvudmannen inte fått information om påbörjade frånvaroutredningar. Huvudmannen har det övergripande ansvaret för att eleverna i kommunen fullgör sin skolgång. För att vid behov kunna sätta in åtgärder som ger effekt är det av vikt att huvudmannen har kännedom om utvecklingen när det gäller elever med upprepade eller längre frånvaro.

Skolinspektionen bedömer vidare att det inte framkommit att Ljusdals kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att inleda frånvaroutredning för elever med omfattande eller problematisk frånvaro. Skolinspektionens utredning visar dock att det för personal på skolan inte är helt tydligt när en frånvaroutredning ska inledas. Det framgår av utredningen att skolan nyligen sänkt gränsen för problematisk frånvaro till 15 procent, samtidigt som representanter för elevhälsan uppger att det inte finns någon fast gräns för när en frånvaroutredning ska inledas. Det har av Skolinspektionens utredning inte framkommit några exempel på att elever i behov av en frånvaroutredning inte fått en sådan utredning. Skolinspektionen vill dock framhäva vikten av att huvudmannen

säkerställer att rutinen för skolans frånvaroarbete är känd och implementerad hos samtlig personal.

Skolinspektionen bedömer avslutningsvis att verksamheten uppfyller författningarnas krav vad gäller att vårdnadshavare samma dag ska informeras om en elevs frånvaro.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ljusdals kommuns verksamhet vid Tallåsens skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisningstid, extra studietid, betygssättning i ämnet hem- och konsumentkunskap och informationsskyldigheten till huvudmannen vid frånvaro. Det finns därför skäl att förelägga Ljusdals kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avstående från ingripande

Betygssättning i ämnet historia

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av betygskatalogen för höstterminen 2025. Av betygskatalogen framgår att eleverna i årskurs 6 fått betyg i ämnet historia.

Vid intervju med betygssättande lärare framkom att eleverna inte läst ämnet historia under höstterminen och att det är en felregistrering i betygskatalogen. Även rektorn har vid intervju uppgett att det troligtvis är en felaktig registrering i betygskatalogen avseende ämnet historia.

Rättslig reglering

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § första stycket skollagen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att eleverna under höstterminen 2025 blivit betygssatta i ämnet historia trots att eleverna inte fått undervisning i ämnet. Betyg ska sättas i de ämnen som eleven fått undervisning i under terminen och dokumenteras i betygskatalogen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa. Ljusdals kommuns verksamhet vid Tallåsens skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller betygssättningen i ämnet historia.

Utredningen visar att den betygssättande läraren samt rektor direkt vid intervjutillfällena uppgav att betygen registrerats felaktigt eftersom eleverna inte läst ämnet under höstterminen 2025. Då felregistreringen enbart avser ett ämne samt att eleverna under vårterminen 2026 läser ämnet historia bedömer Skolinspektionen att överträdelsen är att betrakta som ringa och finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Arbete med extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare uppger i intervju att de i ett av arbetslagen arbetar med en mall för att tydliggöra skillnaden mellan extra anpassningar och särskilt stöd. Mallen fungerar även som en kartläggning av genomförda insatser samt nya insatser som kan prövas. En lärare uppger även att elevhälsan kan vara delaktig och ge förslag på extra anpassningar såsom förändring i möblering eller förslag på relevanta hjälpmedel. Skolan arbetar också med regelbundna klasskonferenser där eventuella stödbehov i ett tidigt skede kan uppmärksammas. Elever uppger även att de vid behov kan sitta enskilt med speciallärare eller få lättare material att arbeta med, exempelvis enklare böcker i matematik. Representanter från elevhälsan uppger även att lärare får material och checklistor samt vid behov andra förslag på anpassningar på gruppnivå i klassrummen. Lärare uppger att de inför en eventuell anmälan om särskilt stöd ska ha testat en variation av åtgärder.

Lärare, representanter från elevhälsan och rektorn beskriver att lärarna gör en anmälan till rektorn och elevhälsan om en elev, trots extra anpassningar, riskerar att inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Vid upprättandet av anmälan bokar

ansvarig lärare in en tid där innehållet i anmälan diskuteras med representanter från elevhälsan och rektorn.

Lärarna och rektorn uppger att det inte finns några fall där en utredning om behov av särskilt stöd inte startat efter att lärarna gjort en anmälan. Rektorn och representanter från elevhälsan beskriver att specialpedagogen ansvarar för att genomföra utredningen men att klassläraren och eleven deltar i utredningen. Rektorn beskriver även att vårdnadshavare alltid får möjlighet att delta i utredningen. Utredningarna kan omfatta kunskapsbaserade eller sociala utredningar beroende på elevens behov. Specialpedagogen uppger att utredningen normalt brukar ta upp till två veckor men att mer komplexa utredningar kan dröja upp till tre veckor.

Efter att en utredning om behov av särskilt stöd är klar fattar rektorn beslut om ett åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte. Representanter från elevhälsan och rektorn uppger att klassläraren, eleven och vårdnadshavarna då får information om åtgärdsprogrammets innehåll.

Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår vilket stöd eleven ska ha samt på vilket sätt det ska tillgodoses. Utöver det framgår även när åtgärderna ska följas upp och vem som är ansvarig för uppföljning och utvärdering. Av åtgärdsprogrammet framgår även överklagandehänvisning.

Rektor och representanter från elevhälsan uppger även att åtgärdsprogrammen följs upp och att de utvärderar de beslutade åtgärdsprogrammen regelbundet. Specialpedagogen uppger att denne ansvarar för utvärderingar av åtgärdsprogrammen och denne då tar kontakt med lärare, vårdnadshavare och aktuell elev.

Därefter analyseras resultatet och det beslutas om samma åtgärder ska fortsätta eller så revideras åtgärdsprogrammet med nya åtgärder. Om eleven vid uppföljningen inte anses vara i behov av särskilt stöd längre kan åtgärdsprogrammet avslutas.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots

att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Ett beslut om åtgärdsprogram får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd (28 kap. 16 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmäla och utreda kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid intervjuer med elever framgår att det nu sällan förekommer kränkningar i skolan men att det tidigare varit vanligare. Även lärare uppger att det i dagsläget sker färre kränkningar än vad det varit innan.

Enligt eleverna agerar lärarna när någonting händer genom att prata med de inblandade eleverna och därefter kontakta elevernas vårdnadshavare. Lärare, representanter från elevhälsan och rektorn beskriver att det finns en känd rutin för hur personalen ska agera vid fall av kränkande behandling. Personalen ska först hantera den uppkomna situationen genom att prata med inblandade elever och därefter kontaktas vårdnadshavarna skyndsamt för kännedom. Ambitionen är enligt en lärare att vårdnadshavarna ska fått informationen innan eleverna går hem för dagen. Samtliga kränkningar dokumenteras i ett särskilt rapporteringssystem

vilket direkt skickas till rektor som en anmälan. En anmälan består av information om händelsen såsom vilka som varit inblandade, plats för incidenten samt tidpunkt.

Rektorn uppger att hen bär ansvaret för att kontrollera anmälningar om kränkningar och berättar att hen läser igenom informationen när anmälningar inkommer. Om en inkommen anmälan är fullständig inleds en snabbutredning för godkännande av huvudmannen. Om anmälan inte är fullständig kan rektor vid behov fortsätta samla in information. När rektor tillsammans med pedagoger, elever och vårdnadshavare anser att kränkningen är utredd avslutas ärendet. Den ytterligare utredningen dokumenteras därefter i rapporteringssystemet och rapporteras till huvudmannen.

Rättslig reglering

Var och en som verkar inom utbildningen ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 5 § skollagen).

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Jessika Andersson.

Utredaren Wilma Trohagen har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Anders Holmgren medverkat.